Algemene Beschouwingen Begroting 2027

Fractie VLP

Voorzitter,

Goedemorgen college, collega-raadsleden, ambtenaren, inwoners op de publieke tribune en iedereen die thuis meekijkt.

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de begroting 2027. Het moment waarop woorden geld worden.
De eerste begroting van een nieuw college is altijd bijzonder.
Dit is hét moment waarop woorden moeten veranderen in keuzes.
Waarop verkiezingsbeloften zichtbaar moeten worden in beleid.
Waarop inwoners mogen zien welke prioriteiten een nieuwe coalitie werkelijk heeft.
Maar als wij deze begroting lezen, zien we vooral het volgende:
Voor verenigingen is geen extra geld beschikbaar.
Voor ouderen zien we nauwelijks aandacht.
Voor belangrijke dossiers wordt opnieuw tijd gevraagd.
En voor lastige keuzes wordt veelvuldig verwezen naar later.
Als dit de frisse wind moet voorstellen, dan voelen veel inwoners hooguit een lauwe bries.

Maar voordat we inhoudelijk naar deze begroting kijken, moet ons toch iets van het hart.

Al jaren ervaren wij de behandeling van de begroting als een vreemd geregisseerd toneelstuk. Fracties moeten hun Algemene Beschouwingen vooraf inleveren, zodat het college alle antwoorden al klaar heeft voordat het debat überhaupt begint. Vervolgens krijgen wij pas op de dag zelf de bijdragen van de andere partijen onder ogen.

Dat heeft weinig te maken met een open politiek debat. Nog minder met een gelijkwaardige discussie tussen raad en college.

En wat ons eveneens zorgen baart, is de kwaliteit van de beantwoording van technische vragen. Op veel onderwerpen krijgen we geen duidelijke antwoorden, maar uitstel, verwijzingen en algemeenheden.

Steeds vaker horen we: "*Dat komt terug in de P&C-cyclus.*"
Dat klinkt professioneel.
Maar laten we eerlijk zijn.
Te vaak wordt die P&C-cyclus gebruikt als een rookgordijn om een inhoudelijke discussie vandaag uit de weg te gaan.

Frisse wind of oude politiek in een nieuw jasje?

Voorzitter,
Na de verkiezingen beloofden Samen Verder en CDA een nieuwe coalitie.
Een frisse wind door het gemeentehuis.
Maar inmiddels zijn we een flink eind onderweg en vragen wij ons af:

Waar waait die frisse wind eigenlijk?
Want veel inwoners zien vooral veel woorden.
Maar weinig resultaten.
Verkiezingsprogramma's zijn geen reclamefolders.
Coalitieakkoorden zijn geen verlanglijstjes.
Het zijn beloften aan inwoners, bedrijven en verenigingen.
En een begroting laat zien of je die beloften ook serieus neemt.
Juist daarom valt deze begroting tegen.
Niet omdat ze niet sluitend is.
Maar omdat de manier waarop ze sluitend wordt gemaakt veel zegt over de politieke keuzes van dit college.

Sluitend, maar tegen welke prijs?
In mei werd nog een tekort van ongeveer twee miljoen euro voorspeld.
Toen de VLP daar eerder op wees, werd dat weggewuifd.
Nu ligt er ineens een sluitende begroting.
Dat klinkt mooi.

Maar wie verder kijkt dan de eerste pagina ziet dat deze begroting niet sluitend is gemaakt door structurele oplossingen.
Ze is sluitend gemaakt door te schuiven.
Door reserves aan te spreken.
Door lasten te verhogen.
Door verenigingen te laten inleveren.
En door moeilijke keuzes door te schuiven naar 2030 of later.
Dat is geen visie.
Dat is uitstel.

De spaarpot wordt leeggehaald!

Voorzitter,
In de komende vier jaar wordt meer dan twee miljoen euro uit de algemene reserve gehaald.
Alleen al in 2027 bijna zeven ton.
Dat roept een simpele vraag op:

Waar eindigt dit?
Reserves zijn bedoeld voor onverwachte tegenvallers.
Niet om structureel gaten in de begroting te dichten.
Want als de bodem van de spaarpot eenmaal in zicht komt, staan toekomstige gemeenteraden voor de rekening.
En die rekening wordt uiteindelijk betaald door onze inwoners.

Toeristenbelasting: de melkkoe van dit college!

Voorzitter,
De verhoging van de toeristenbelasting tart iedere vorm van realiteitszin.
Voor vakantiehuisjes stijgt deze met vijftig procent.
Voor campings en B&B's met veertig procent.
Dat zijn geen normale indexeringen meer.
Dat zijn politieke keuzes.
En verkeerde keuzes.
Is de gemeente nog wel betrouwbaar als afspraken uit het verleden overboord worden gezet.
Alsof ondernemers in de recreatieve sector nog niet genoeg uitdagingen hebben.

Hogere kosten.
Meer regelgeving.
Een verhoogd btw-tarief.
En daar bovenop legt de gemeente Beesel nog eens een extra rekening neer.
Vervolgens horen we dat Beesel "supertoeristisch" is.
Voorzitter, laten we alsjeblieft met beide benen op de grond blijven.
We zijn trots op Beesel.
Maar we zijn geen Valkenburg.
We zijn geen Efteling.
En we hoeven dat ook niet te worden.
Toeristische ondernemers verdienen waardering.
Geen strafbelasting.
De VLP zal daarom een amendement indienen om deze onredelijke verhoging terug te draaien.
Daarnaast zullen we een amendement indienen om de verlaging van het budget voor de Europese Culturele Route St. Joris en de Draak van € 10.000 per jaar naar € 7.000 per jaar ook terug te draaien.

Verenigingen mogen bloeden!
En dan misschien wel het meest schrijnende onderdeel van deze begroting.
De subsidies voor verenigingen worden de komende jaren niet geïndexeerd.
Uitgerekend de verenigingen.
Uitgerekend de vrijwilligers.
Uitgerekend de mensen die iedere week zorgen voor sport, cultuur, ontmoeting en leefbaarheid.
De kurk waar onze samenleving op drijft!
Dit college bespaart hiermee volgens eigen cijfers ongeveer 117.000 euro in vier jaar tijd.
In 2027 gaat het om ongeveer 11.000 euro.
Elfduizend euro.
Op een begroting van meer dan vijftig miljoen euro.
Voorzitter,

Als je een begroting van meer dan vijftig miljoen euro alleen sluitend kunt krijgen door vrijwilligers en verenigingen te laten inleveren, dan heb je een bestuurlijk probleem.
Niet een financieel probleem.
Het is beschamend.
Terwijl dezelfde begroting wél ruimte biedt voor een ambitiebudget van 350.000 euro per jaar voor het college.
Voor speciale projecten.
Welke projecten precies?
Dat blijft grotendeels onduidelijk.
Blijkbaar is er voor ambities wel geld.
Maar voor verenigingen niet.
De VLP vindt dat de wereld op zijn kop.
Ook hierover zullen we een amendement indienen.

Participatie als foldertekst!

Voorzitter,
Het college spreekt graag over participatie.
Over inwoners betrekken.
Over samen beslissen.
Over luisteren.
Maar wat inwoners ervaren is vaak iets anders.
De situatie rond de speeltuintjes.
De frustraties in de Bloemenbuurt.
De zorgen rondom de Mariastraat.
Het zijn voorbeelden waarin inwoners zich onvoldoende gehoord voelen.
Participatie is niet:
"Eerst besluiten en daarna uitleggen."
Participatie betekent samen optrekken voordat een besluit genomen wordt.
En ja, meningsverschillen mogen bestaan.
Maar inwoners hebben recht op een eerlijk gesprek.
Geen voldongen feiten.

Senioren lijken uit beeld verdwenen!

Voorzitter,

Bij het lezen van deze begroting viel ons nog iets op.
Kinderen, jongeren en jeugd worden meer dan honderd keer genoemd.
Senioren nauwelijks.
Minder dan vijf keer.
Terwijl het aantal senioren in onze gemeente groter is dan het aantal inwoners onder de achttien jaar.
Hoe kan dat?
Hebben ouderen geen woonvraagstukken?
Geen zorgvraagstukken?
Geen mobiliteitsvraagstukken?
Geen eenzaamheidsproblematiek?

Voorzitter,
Een gemeente die toekomstgericht wil zijn, moet ook oog hebben voor de inwoners die haar hebben opgebouwd.
Wij horen graag hoe het college en de andere fracties hiernaar kijken.

Woningbouw moet geen wedstrijd in aantallen zijn!
Wij horen vaak één getal.
Vijfhonderd woningen.
Maar woningbouw is geen wedstrijd in aantallen.
De echte vraag is:
Voor wie bouwen we?
Zijn woningen betaalbaar?
Passen ze bij de behoefte?
Zijn ze geschikt voor starters?
Voor ouderen?
Voor gezinnen?
Voor zorgbehoevenden?
Bouwen om een doelstelling af te vinken is eenvoudig.
Bouwen voor de samenleving vraagt visie.
Daarom vinden wij dat de woonzorgvisie in 2027 nadrukkelijk en inhoudelijk geëvalueerd moet worden.
Niet als formaliteit.
Maar als fundamentele discussie over de toekomst van wonen in Beesel.

Wat betreft de starters heeft de VLP een motie voorbereid om een regeling op te tuigen die starters helpt bij de inrichting van hun eerste woning of appartement door een financieel steuntje in de rug te geven.

<u>Oekraïners verdienen meer dan noodopvang!</u>

Voorzitter,
Bijna vier jaar geleden arriveerden de eerste Oekraïense vluchtelingen.
Inmiddels zijn velen geïntegreerd.
Ze werken.
Hun kinderen gaan naar school.
Ze zijn actief binnen onze gemeenschap.
Maar toch verblijven velen nog steeds in tijdelijke voorzieningen.
Dat vinden wij niet langer verantwoord.
Niet menswaardig.
De gemeente beschikt over een reserve Ontheemden van ongeveer drie miljoen euro.
Gebruik die reserve waarvoor zij bedoeld is.
Niet voor begrotingstechniek.
Maar voor fatsoenlijke huisvesting en verdere integratie.

<u>Uiteindelijk gaat het om vertrouwen!</u>

Voorzitter,
Ik rond af.

Deze begroting is niet alleen de eerste begroting van een nieuw college. Het is ook het eerste rapportcijfer dat dit college ontvangt. En eerlijk gezegd vinden wij dat de inwoners van Beesel meer hadden mogen verwachten.

Deze begroting gaat niet alleen over cijfers.
Niet alleen over reserves.
Niet alleen over belastingen.
Deze begroting gaat over vertrouwen.
Vertrouwen van inwoners, bedrijven en verenigingen in hun gemeentebestuur.
Vertrouwen dat verkiezingsbeloften iets waard zijn.

Vertrouwen dat gemeenschapsgeld verstandig wordt besteed.
Vertrouwen dat politiek meer is dan mooie woorden.
Want laten we eerlijk zijn:
Als inwoners, bedrijven en verenigingen steeds vaker het gevoel krijgen dat beloften worden vergeten zodra de verkiezingsposters zijn opgeruimd, dan moeten we niet verbaasd zijn als het vertrouwen in de politiek verder afbrokkelt.
Besturen betekent keuzes maken.
Soms ook moeilijke keuzes.
Maar wees daar eerlijk over.
Leg uit waarom je afwijkt van eerdere beloften.
Leg uit waarom je andere prioriteiten stelt.
Want inwoners verdienen eerlijkheid.
Geen marketing.
Geen politieke slogans.
Geen frisse wind die uiteindelijk niet verder komt dan een briesje.

Voorzitter,
De VLP zal ook de komende periode blijven doen waarvoor wij gekozen zijn:
Controleren.
Kritische vragen stellen.
Opkomen voor inwoners, verenigingen en ondernemers.
En zuinig omgaan met iedere euro gemeenschapsgeld.
Niet omdat dat makkelijk is.
Maar omdat dat onze plicht is.

Eerlijk. Duidelijk. Lokaal.

Dank u wel.